

DE VEEMARKT / JAARMARKT TE BOIJL

Bij brief van 19 maart 1900 richten 29 inwoners van Boijl zich tot de gemeenteraad van Weststellingwerf met het verzoek in hun dorp een veemarkt te mogen houden. Deze brief luidt:

(no. 195, ontv. 20 mrt 1900)
Aan de Gemeenteraad van Weststellingwerf

Geven met verschuldigde eerbied te kennen,
ondergeteekenden, inwoners van Boijl,

dat zij het van belang achten voor hun dorp, dat er in hunne plaats een veemarkt wordt opgericht,
dat zij genoemde markt gaarne wenschen te hebben op den derden Dinsdag van Mei en den laatsten Dinsdag van September,
redenen, waarom zij zich tot U richten met het verzoek om hun verlangen in te willigen.

q Welk doende enz

Boijl, 19 maart 1900
Jan H. Jager (en 28 anderen)

Het verzoek komt in de raadsvergadering van 19 april 1900 aan de orde. De behandeling verloopt als volgt:

Adres van J.H. Jager e.a. te Boijl, verzoekende het instellen van twee veemarkten aldaar. (Zie ingekomen stuk no. 195).

Na lezing van dit adres geeft de Voorzitter in overweging direct omtrent het verzoek te beslissen, hetgeen wordt goedgevonden en verklaart dat er bij Burgemeester en Wethouders tegen inwilliging geene bezwaren bestaan.

De heer Bijlsma acht het gewenscht om op het verzoek in te gaan en zegt dat met het oog op de markten in de omgeving van Boijl rekening is gehouden.

Zonder hoofdelijke stemming wordt gunstig op het adres beschikt door het nemen van het volgende besluit:

De Raad der gemeente Weststellingwerf,

Gelezen een adres van ingezetenen van Boijl, daarbij verzoekende, dat besloten worde tot het instellen van twee veemarkten aldaar en wel de eerste op den derden Dinsdag in de maand Mei en de tweede op den laatsten Dinsdag in de maand September omdat alsdan gewoonlijk veel vee aldaar ten verkoop wordt aangeboden, doch geen markt wordt gehouden, zoodat het tot stand komen van bovengenoemde markten in het belang van den handel zal zijn.

Overwegende, dat deze vergadering hierin kan meegaan, weshalve het van belang is, dat aan het verzoek wordt voldaan.

Gelet op het bepaalde bij de artikelen 144 en 195 der gemeentewet.

Heeft besloten:

onder goedkeuring van Heeren Gedeputeerde Staten dezer provincie, te Boijl in te stellen twee veemarkten, en wel de eerste:

op den derden Dinsdag van Mei, en

de tweede:

op den laatsten Dinsdag van September.

%Groet uit Boijl+(circa 1911).

Niks ambtelijke molens welke langzaam malen. Dat afhandeling ook snel kan gaan blijkt hieruit, dat Gedeputeerde Staten van Friesland reeds op 26 april 1900 (no. 32, 2^e afdeling) besluiten op het bij missive van B&W van 24 april 1900, no.195/261, ter goedkeuring ingezonden raadsbesluit van 19 april, no. 10. GS overwegen, dat bij gemeentebesturen in de provincie of bij verdere belanghebbenden bezwaren tegen het raadsbesluit kunnen bestaan en beslissen daarom het raadsbesluit ter kennis te brengen van de gemeentebesturen in de provincie, met verzoek de eventueel daartegen bestaande bezwaren vóór 10 mei a.s. aan hun college mede te delen. Vervolgens constateren GS op 10 mei dat tegen het raadsbesluit geen bezwaren zijn ingekomen en dat daartegen harerzijds ook geen bezwaren bestaan, weshalve zij besluiten (no. 40, 2^e afdeling) het raadsbesluit goed te keuren.

Het weekblad Stellingwerf meldt op 15 mei 1917: %Boijl. Op de heden gehouden voorjaarsmarkt, alhier, was de aanvoer van hoornvee gering. Slechts een tiental koeien werden ten verkoop aangeboden. ¶ Aantal aangevoerde schapen, lammeren en biggen was echter zeer groot. Ofschoon geen hoge prijzen konden worden bedongen, toch was er, dank zij het gunstige weder, veel kooplust. ¶ Aantal marktbezoekers was echter niet groot.+

De veemarkt zal, naar ik aanneem, langzamerhand meer en meer een gewone jaarmarkt zijn geworden. Deze zal, getuige artikelen in de Regio Expres, de Stellingwerf en het Aanpakken van begin augustus 1987, vóór de Tweede Wereldoorlog het loetje moeten hebben gelegd; wel is na de bevrijding tot in begin jaren vijftig in het centrum van het dorp nog een fokveekeuring gehouden. Blijkens de in genoemde kranten opgenomen berichten is namelijk op donderdag 6 augustus 1987 voor het eerst sinds ongeveer 50 jaar (dit wordt bevestigd door oudere bewoners) opnieuw sprake van een jaarmarkt met maar liefst 115 standhouders. Er hebben zich 135 standhouders opgegeven, maar de slechte weersverwachting welke nog 8 morgens door Jan Pelleboer is uitgesproken heeft een aantal van hen kennelijk doen besluiten maar thuis te blijven. Er zijn duizenden mensen op de been en het aantal bezoekers wordt op ongeveer 10.000 geschat. De sombere weersverwachting komt echter niet uit, het blijft bij een paar buien en 6 avonds verschijnt zowaar de zon nog op het toneel. De jaarmarkt speelt zich af op de Boijlerweg, de Boschoordweg, de Klokkeweg en De Brink. Op de Boijlerweg blijft één rijstrook open voor het verkeer. Het kuipjesteken wordt wegens te weinig belangstelling afgeblazen, het mastklimmen gaat om het kampioenschap van Weststellingwerf.

Blijkens informatie van het Dorpsarchief Boijl weet in 1987 de toen 89-jarige Egbert de Boer -opgegroeid op de tegenover de kerk van Boijl staande boerderij- zich nog te herinneren, dat het aanvankelijk een kleine veemarkt betreft naast café %het Zwaantje+van Albert Wessels van Riesen. Er worden dan koeien, schapen en lammeren verhandeld. Alleen in het najaar zijn er overdag feestelijkheden met een draaimolen, een stoelendans en een harddraverij. Het in 1920 opgerichte plaatselijke fanfarekorps OBK zorgt voor muzikale omlijsting. In september 1913 brandt het café in de nacht na de jaarmarkt volledig af. In 1934 is er ook nog een keuring van tuigpaarden; dan is De Boer hierbij één van de keurmeesters. De Boer is heel blij met het initiatief van de plaatselijke middenstand om de markt weer nieuw leven in te blazen en zo een oude traditie voort te zetten.

Een folder kondigt aan, dat op donderdag 30 juli 1992 van 13.00 tot 21.00 uur weer een jaarmarkt in Boijl zal worden gehouden. Als speciale attracties worden daarin genoemd: ballonwedstrijd, Fries paardenballet en Lippiza-

nerpaarden, ringrijderij, diverse kermisattracties, oude ambachten, ponyrijden en ☿ avonds disco in het dorpshuis %De Tille+.

*Boijl. Dorpsgezicht (circa 1959).
Foto☿ van de auteur.*

Volgens het dorpsarchief is, voor zover bekend, de jaarmarkt **-ingaaude 1987-** zes keer gehouden en dan dus in 1992 voor de laatste keer. Dit wegens de -ondanks de vele vorengenoemde activiteiten- toch afnemende belangstelling. De markt is vroeger zeker een hoogtepunt voor de jongelui geweest. Oudere mensen hebben er enthousiast over weten te vertellen. Als een jong stel destijds samen op de Boijliger markt verschijnt, is dat een onuitgesproken melding: wij hebben verkering!

Leeuwarden, Herman Deems